

ולתקוע בו בשופר,  
אלקי יעקב, בזה  
יס מסוגל מאד שבו  
ו: בעולם ויאמר כל  
ה' אלקי ישראל מלך  
ח: חשכ"ח].

וקי שופרות מזכירין  
של מתן תורה.

בסידור כתר נהורא  
לזהו צלילי תרועה)  
תור"ה ע', ורומז  
לשונות עי"ש, וי"ל  
אודות ההסתר פנים  
ין אנו רואים בזמננו  
ודושה, וכל ההנהגה  
היא לגמרי, והיא  
ין התורה, ואלמלי  
ן את כבוד ה' ואת  
בני ישראל צמחמח  
אנו היינו דור דעה  
(עי' ויק"ר ט, א).

וקי מתן תורה,  
לוקול שופר של  
טוענים בזה דכל  
ו השפל והירוד כל  
לנו אותן האורות  
זראל בעת קבלת

התורה. וזהו הרמז בתרועה, תור"ה  
עי"ן, דאס נראה עי"ן צעי"ן את יד  
ה' ואת השגחתו ועינו הפקוחה עלינו,  
כי אז צודאי היינו שומרים התורה  
ומקיימים מצוותיה כדת.

וזזהו אשרי העם יודעי תרועה,  
שיודעים הנרמז בתרועה  
תור"ה ע', ומפרש ה' באור פניך,  
דאילו היה מקוים בנו אור פניך עלינו  
אדון נשא ולא היה הסתר פנים כזה,  
אזי יהלכין, שהיינו הולכים מחיל אל  
חיל וממעלים בתורה ומצוות. ובטענה  
זו מרבים בני ישראל את בוראם.

ויורמו צמח (מהלל פא, ד-ה) תקעו  
בחורש שופר וגו', וכן"ל  
דבא להזכירנו מעמד מתן תורה, וזהו  
להורות כי חוק לישראל הוא, דאס  
היינו מקבלים את החוקים והמשפטים  
מפי הקב"ה כמו דור המדבר, אזי  
משפט לאלקי יעקב, גם אנו היינו  
נמשכים אליו ומחדקים בו, אך מה  
נעשה שגדל ההסתר פנים ורציו החרות  
ואריכות הגלות גורמים לנו לחטוא,  
וכמאמר ז"ל (ברכות י, א) גלוי וידוע  
לפניך שרצוננו לעשות רצונך ומי מעבד  
שאר שבעים ושעבוד מלכות גליל ב.  
שנת חשכ"ח].

## מאמר מ

יתנהג שוב כמקודם וכלכל השב אל  
קיא, כי תשובה כו אין לה ערך כלל.

וידוע מהרה"ק הרבי ר' זושא זי"ע,  
שכל לילה היה עושה חשבון  
הנפש והיה בוכה ואומר, זושא זושא,  
אזי נא למה חטאת היום בעצירה זו  
ולמה לא חזרת בתשובה על חטא זה,  
ומה יהא בסופך? ומתי תחלץ כבר מרשת  
היצר הרע, הלא הנך רואה שאתה מלא  
בעוונות ופשעים. וכה הוסיף לזכות  
ולהתמרמר על חטאיו עד שנענה ואמר,  
רצש"ע הנני מצטיחך מכאן ואילך לשוב  
באמת אליך ולעשות רצונך כלבב שלם.  
ומיד הוסיף ואמר, זושא, הלא גם

בפסוק (מהלל פט, טז) אשרי העם יודעי  
תרועה, ה' צאור פניך יהלכין.

ויפורש בהקדם הענין שאנו עושים  
ב' ימים ראש השנה גם בזמן

הזה (שו"ע אורח חיים תרא, ב) שאנו בקיאין  
בקביעת דירתא, די"ל דבא להורות לנו  
את דרכי התשובה, דהרמב"ם כתב (הלכות  
תשובה ב, ב) ומה היא התשובה? הוא  
שיעזוב החוטא חטאו ויסירו ממחשבתו  
ויגמור בלבו שלא יעשה עוד וכו' ויעיד  
עליו יודע מעלומות שלא ישוב לזה  
החטא לעולם וכו' עי"ש. והיינו דלא  
שצראש השנה יעשה האדם תשובה  
ותחרט על עוונותיו, ומיד למחרת

אתמול הצטחם שחשוב בתשובה ולא קיימת, ומה צלע בהצטחם החדשה כעת. ושוב נענה ואמר, רבש"ע, אבל היום הנני מצטיחך באמת ובתמים כי לא חשוב לכסלה עוד לעולמים, ושוב הוסיף למרר ולנכות ביתר שאת, וזשא, הלא גם אמש הצטחם באמת ובתמים שלא חשוב לכסלה יותר לעולמים והנה כל הצטחתיך הם כעלה נדף, וכה היה ממשיך וחחר חלילה במשך כמה שעות, עד שהיה נענה ואומר אבל עתה מצטיח אני באמת שלא אחטא עוד, וזוה היה מסיים את דבריו.

ואמר על זה זקה"ק מצאנו ז"ע, דלא כמו שאפשר לחשוב בפשטות שהרבי ר' זשא היה צוכה ומחודדה על חטאיו ומקבל קבלה לעמיד עד שהיה מתעייף לקבל על עצמו שוב ושוב ואז הפסיק, אלא שהיה צוכה עד שהיה בטוח בעצמו כי מעודו ועד היום הזה עדיין לא קבל עליו קבלה כזו כמו שקבל עכשיו, קבלה גמורה וחזקה לשוב אל השי"ת, ורק כשהיה בטוח בזה פסק מלנכות. וכל יום היה מוסיף והולך עוד ועוד מדרגות עליונות דרכי התשובה.

ולבן תקנו ראש השנה ב' ימים, להורות דיום לאחר ראש השנה נרץ האדם להתנהג כמו בראש השנה גופא, ולא שיום לאחר מכן יעשה כיום חול ויתנהג כמו שהיה מקודם, ועל ידי

שגם ביום השני יתנהג כפי הראוי ליום ראש השנה יהא בזה הוכחה שעשה תשובה אמיתית ושמיהיום והלאה במשך כל ימי חייו יתנהג על נד היומר טוב, והתשובה תהיה קיימת לעד ולא ישוב לכסלה עוד.

ויורמו בתרועה שהיא גנומי גנח וילולי ליל (ראש השנה ל', א), דל"ב כפל הצביות. ולהנ"ל י"ל דאין די שיצבה פעם אחת בתשובה לה' ואחר כך יחזור להיות כמו שהיה מקודם, אלא יצבה ויחזור ויצבה, ואחר שעשה תשובה יהא הדבר תקוק במוחו לעד, ותמיד יזכור את יום ראש השנה שבו נכה והתחרט על עוונותיו, ואז יהא זה תשובה אמיתית.

ויבואר הגמ' (שם טו, א) אמר רבי יצחק למה תוקעין בראש השנה וכו' למה תוקעין ומריעין כשהן יושבין ותוקעין ומריעין כשהן עומדין? כדי לערבב השטן, ויל"ב למה נחערבב השטן כאשר תוקעין ומריעין כשהן יושבין וכשהן עומדין? ובחסו' (שם ז ד"ה כדי לערבב) הביאו בשם הירושלמי, כד שמע קל שיפורא זימנא חדא צהיל ולא צהיל, וכד שמע תניין אמר ודאי זהו שיפורא דיתקע בשופר גדול ומטא זימניה למחבלע, ומחערבב וכו' עיי"ש, והענין תמוה למה דייקא כאשר שומע שתוקעים בשנית אז אומר ודאי זהו

שיפורא דיתקנ' זימניה ל

ולחנ"ל מובן אינו

דאין זה תשובה להעיד עליהם

כשתוקעין ב

להורות שעושין

זהו הוכחה

שמהיה קיימת

בה

זקו שאמר ה

תרועה

שהיא גנומי ג

בזה היא דכ

"ה' באור פני

חיים, אזי יהו

שיהיה לזה קי

בתפילת ה

ו

וכו' ותפקוד

לכל צריותיך.

יום הדין הגז

של האדם ע

(כ"ה טו, א) כל

לו

וג כפי הראוי ליום  
זה הוכחה שעשה  
היום והלילה במשך  
גל נד היותר טוב,  
נת לעד ולא ישוב  
עוד.

יא גנוחי גנה וילולי  
ה לה, א, דל"ז כפל  
דאין די שיכנה  
ה' ואחר כך יחזור  
נקודם, אלא יכנה  
שעשה תשובה יח  
לעד, ותמיד יחזור  
שבו ככה והתחרט  
יהא זה תשובה  
ית.

טו, א) אמר רבי  
ה תוקעין בראש  
עין ומריעין כשהן  
עין כשהן עומדין?  
ל"ז למה נתערבב  
ין ומריעין כשהן  
' ובחוס' (שם ב ד"ה  
וס הירושלמי, כד  
נא חדא כהיל ולא  
ין אמר ודאי זהו  
ופר גדול ומטא  
ערבב וכו' עיי"ש,  
ייקא כאשר שומע  
אומר ודאי זהו

שיפורה דיתקע בשופר גדול ומטא  
זימניה למתכלע ומתערבב?

ולדג"ל מובן כי בתקיעות הראשונות  
אינו כהיל כל כך, כי סובר  
דאין זה תשובה אמיתית שיוכל הצוכ"ע  
להעיד עליהם שלא ישובו לכסלה, אצל  
כשמוקעין בשנית תקיעות דמעומד,  
להורות שעושין תשובה עוד הפעם, הרי  
זהו הוכחה כי עשו תשובה ראויה  
שמהיה קיימת לעד, ולכן דייקא אז הוא  
כהיל ומתערבב.

זהו שאמר הכתוב, "אשרי העם יודעי  
תרועה", שידעו הנרמז בתרועה  
שהיא גנוחי גנה וילולי יליל, דההוראה  
בזה היא דכשעושים תשובה ומבקשים  
"ה' באור פניך", שזכה לאור פני מלך  
חיים, אזי יהא זה באופן של "הלבון",  
שהיה לזה קיום ויהיו מוסיפין והולכין

להתדבק בה' ולהתרחק מכל נדנוד מטא  
ועון, ואז תהיה תשובתם קיימת לעד.

עוד יפורש וע"ד שפירשו לדיקים (ישמח  
משה, פרשת דברים, ד"ה דברים ואחמקן, בשם  
הר"ש מניקלשבורג) את דבר הכתוב (תהלים  
לד, יב) "לבו בנים שמעו לי יראת ה'  
אלמדכם", שלא תעזבו את ה' רק כאשר  
אתם נמצאים בקרבת האז שמראה לכם  
פנים שוחקות, אלא אף בשעה שאתם  
הולכים ממנו יהיו הדברים תקוקים על  
לוח לבכם וגם אז יהיה נגד עיניכם  
ותשמעו באזניכם דרך ה' ויראת ה'  
אשר אלמדכם. וזהו ה' באור פניך  
הלבון, דבשעת התרועה מקבלים בני  
ישראל על עצמם דגם כשילכו בדרך,  
היינו בשאר ימות השנה לאחר הימים  
הקדושים, גם אז יהיו מקושרים  
בהקצ"ה ולא יסיתו דעתם מדביקותם  
בו ית"ש [יום ב, שנת תשכ"ח].

## מאמר מא

ויבואר על פי הגמ' (מעניית ט, ב) כימי  
ר' שמואל בר נחמני הוא  
כפנא ומותנא, אמרי היכי נעביד, ניבעי  
רחמי אתרתי לא אפשר וכו' אמר להו  
רבי שמואל בר נחמני ניבעי רחמי  
אכפנא דכי יהיב רחמנא שובעא לחיי  
הוא דיהיב. וע"כ ביום הזה אשר נידונים  
בו בני ישראל לחיים או ח"ו למיתה,

בתפילת היום, כבקרת רועה עדרו  
מעביר לאנו תחת שצטו  
וכו' ותפקוד נפש כל חי ותחתוך קצבה  
לכל בריותיך. ויל"ז הענין שבראש השנה  
יום הדין הגדול והנורא קובצין מזונותיו  
של האדם על כל השנה כמאמרם ז"ל  
(ב"ב טו, א) כל מזונותיו של אדם קצוצים  
לו מראש השנה וכו'.